

309570

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ ఆగస్టునెల 17 వ తేది మంగళవారము

No 119

నంపుటము. ౨.

రాక్షసనామ సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ సప్తమి 2.

సంచిక ౧౧౯

గాంధర్వ పూట

హార్మోనియములు.

సామాన్యజనులకు సహితము

సహకారిగ నుడుటకై

1 నెం. పూట రూ. 30-0-0

2 నెం. పూట రూ. 20-0-0

చాకధర నిర్ణయించడమైనది.

“హార్మోనియం” అనగా “శ్రవణానందకరము” అని అర్థము. స్వయంగా సంగీతము నభ్యసించుటకై శ్రీయుత రాములు శ్రేష్టిగారు రచించిన శ్రీమాన్ బల్లారి కృష్ణమాచార్యులవారి నాటకపాటల సహితమైన గాంధర్వకల్పవల్లియను గ్రంథకల్పితపుత్రోడ కామధేవువంటి యీ గాంధర్వపూట ననుసరించి సాధకము జేయువారికి గాన విద్యకరతలములక మైయుండు ననుటకు సందియముండనేరదు.

ఈ గ్రంథము కాలికాలైందు రు 8-0-0 స్టిఫ్ లైందు రు 2-0-0 తిపాలాచార్జి ప్రత్యేకము. ముద్రాను స్టోర్సు

సప్తయింగ్ ఏజెన్సీ; 15, బ్రాడ్వే మద్రాసు.

మోటారు బండ్లు

ప్రస్తుతము కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వెళ్లుటకు బండి మీదను ౧౦ గంటల కాలము పట్టుచుండెను. ఇదియు గాక మార్గమందు దొంగల భయముకూడ విస్తారముగా కలుగుచున్నది. ఈ దిగువ కంపెనీవారు ప్రయాణికుల సదుపాయమును నాలోచించి నెప్టంబరు 1 తేదీనుండి మోటారులను కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి కలకు నడుపుటకు ఏర్పాటు చేసి వారు. గనుక అందరుతిగిన ప్రోత్సాహము చేయుచురని నమ్ముచున్నాము.

The English Motor transit Company,
Automobile Engineers

Proprietor, A. SUBBARAYADU

COCANADA.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిటు కంపెనీ,

ఆటోమొటోలు ఇంజనీయరు,

అచంట సుబ్బారాయుడు ప్రాప్రయుటకు, కాకినాడ.

మీకు గావలసిన సామానులన్నియు ఇతర చోట్లకన్న మిక్కిలి సరసముగా నిక్కడ చిక్కునప్పుడెక్కువ వ్యయమేల జేసికొనెదరు?

కుర్చీలు మొగలగు కొయ్యవనులను జేయు

డి. పి. రావు అందుకంపెనీ

జనరల్ షేటర్సు రోడ్లు.

మదరాసు ఎస్. సి.

సచిత్రముగు కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

నాగరపు వస్తుప్రదర్శనశాలయం

గొప్ప గొప్ప వారిచే జేసిన వేలు

దియ్యబడిన వతకము.

మోగ్యతాపత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతకబ్బమాదినిగల

మాయమందుగాదు.

ప్రతియింట నుండ చగినది.

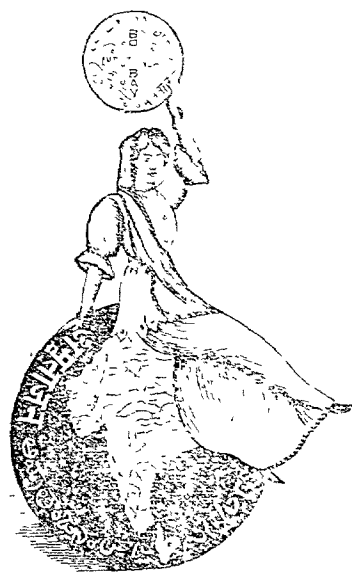
వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.

అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.

నకలుమంతులవలన మోసముగలుగును

పంచభాష చీటి చూచి

కొనిన మోసముగలుగుదు

వాడని వారుండరు

అమృతాంజనము

అంజనశబ్దమంతమునగల

సకలుమందుగాదు

తలకొప్పులు, వాయువునొప్పులు, శార్పి

పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,

నాపులు, గాయములు, వుండు, దగ్గు

వీని కన్నిటికి అమృతమునంటిది.

చక్కని డబ్బితో సహా

సీసానికి 8 అణాలు.

అమృతాంజనము డి. పి. రావు

జే. ఎ. థేరిరోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి.

జే. ఎ. తంబుకెట్టి వీడి, జార్జిటౌను, మద్రాసు.

ధీల్లొని దురంతము.

చెప్పి చిప్ప చేతికిచ్చుట.

క్రమము సోమవారమునాడు ధీల్లొని జరిగినచిత్రము అత్యద్భుతముగా ఉన్నది. ధీల్లొని నాదరహస్య అంతుకంపెనీ వారి మోటారుబండిపైనున్నది. వీరి వ్యాపారము గొప్ప దగ్ధాలో సాగుచుండెను. సోమవారమునాటి యాదవమున మామూలు తపాలాతోబాటు ఆకాశరామన్న యంత్రమొకటి వారి కిందెప్పు గతవారములోపున, మెపు దొడ్డిగుమ్మము ప్రక్కన రూ 5000ల మాటచుంచి, యది బాటసారులకు గను పడకుండ దానిని గడ్డితో గప్పకలయుననియు; అట్లుచేయక పోయినయెడల శిక్ష మూడుననియు చెబించుచు నేమేమో ధియోపాదకచరము లుండుండెను. ఈ భేదాశ్రమతకు నా కంపెనీవారు జడియలేదు. అంతగొప్పరక్షకు లిట్టి క్షత్రతనపు చేష్టల సరకు గొనకుండట సహజము. ఉత్తరమునచ్చి రెండుగో జులయ్యెను; మూడుగోజులయ్యెను. ఇంతవరకు నేనిధనుకు సహాయమును గావరాలేదు. కంపెనీవారింతలో ఆనామకుని బెదిరింపుల మరచిమోయిరి. సుప్రసిద్ధ పాఠకమం దరు మున్నుగొంతుగ ముందుండెను. శివవారి ముద్రము కాక మునుపే, కంపెనీవారు మెపు నిప్పుంటుకొనినట్లు ఆదానిబోవు రక్షకభటుకచూచి కేకలుచేసెను. అప్పటికింకను తెల్లవారు నందున ప్రజలు గుమి కూకుటకును, తగిన యుపశమనమును జేయుటకును గొంత యాలసమయ్యెను. ఇంతలో ప్రక్క "మూడీ"యను వాని బోటోగ్రాఫులమెపుమాడ నంటుకొనెను. "మూడీ" మాత్రము లోపలనేయుండి బయటికిరాదాయెను. నిద్రమండి యింకను అతడు మేల్కొనలేదేమోయని, యచ్చట నున్న వారతనిని నిగ్రహ విలచి మేల్కొలుప జూచిరి. నిజ ము చేత "మూడీ" నిదురపోవుచుండలేదు. అతడు మేల్కొని యప్పుడే యాదవములయ్యెను. తెల్లవారుగూమున మూడు గంటలకు నతని మేడవైకి నెవరో నిట్కొజాతీయాల కలె బలి ప్పులుగనున్న యయిచుగారు వచ్చి, తనకు మెలకువరాకమున్నే తన నోటిలో నొకడు గుడ్డలను తుక్కుగా, వజ్రయొకడు తళ

తళమును కై జారుచు ద్రువును "నోరెత్తినావంటే, కుమ్మబా డిది" జేసెనని బెదిరింప, మఱి యొకడు ఇద్దరి సహాధ్యాయులతో దగ్గరకువచ్చి, మూడీయొక్కతాళము చెవులను నెనగు కొనిపోయి క్రింద యింటిలోనున్న మూడీయొక్క డబ్బుపెట్టి వస్త్రాలను దెరిచి, యందలి రూ 500 కిమ్మతుల వస్తువుల గోచుకొనెను. ఇంతలో మెపున్న వారిరువురును మూడీగట్టి తాళ్లతో మంచమునకు ఓగియగట్టి పారిపోయిరి. ఇట్టిదుర్భక్త లోనున్న "మూడీ" తనను నెలు ప లి కి రమ్మను మని వివరుచున్న యరవులకు తనయగడ్డను దెబ్బచు నెలుగట్టి మొలిచెను. ఇది విని యొకమహమ్మదీయబాబుకు మైక్రిబో యి మూడీ బాధముచూచి విసిరితమని చూడగా నాత్రాళ్లు సామాన్యముగా వివరుచుండలేదు. ఎప్పుడును కాకి నొప్పి నిచ్చునా? (ముమ్మలకు దాక్షిణ్యమెట్లుండును? వారిచిత్రము చచ్చినట్లు కిగించి కట్టిన త్రాళ్లు కత్తితో గోసినంతవరకు విడిపోలేదుకాని యగ్నిమాత్రము. నల్లిట్కలను వ్యాపింప కుండగనే మూడీ ప్రాణములను గావరాడిరి. ఇంతశీతవేసను, అగ్ని నాల్పయంత్ర మింకను రాలేదు. మాతాశకుని దప్పిక యింకను తీరలేదు. ఫోటోగ్రాఫులమెపు ప్రక్క చిన్నబట్ట లమెపు మఱియొకటి యంటుకొనెను. పాప మాబట్టలకర్తకు ని కి రూ పాయ ౫౦,౦౦౦ న వస్తు ము క లి గినదట. ఫోటోగ్రాఫరు మూడీమెపుమాడ దేదలబడుచుగాని, మూడీ తన మెపును రూ 22,000 లకు "ఇన్సూరెన్స్" చేయుచుకొనెను నిజముచేత నతని సరకు రూ 82,000 ల వరకు పోయినను, గొంత వరకైనను స్వపరిహారఫలమున్నది గనుక సంతగా జెప్ప వక్కరలేదు. ఇక వానిమహానరు నాదరమిల్లు వారి మెపులో 4 మోటారుబండ్లును, కొన్ని మోటారు లై సెక్కులును, చాలా మట్టుకు రబ్బరు పట్టులు, ట్యూబులు, కుక్కలు బట్టలు మున్నగునవియు నెన్నెన్నెయో అగ్నిహోత్రార్పణముయి పో యెను.ఆకాశ రామన్న దుండగీకుతనము చివరకు బయల్పడెను. అన్నమాట నూరక పోనీయక తన దర్పముప్రకారము యంద గీడులు చెప్పి చిప్పకు జేతికిచ్చిరివా! అధికారులు తగుశ్రద్ధ వహించి యీ దుర్బుధుచకుయొక్క నివాసాధిపూర్వోత్త రముల సరయుడకక వారినిగుఱించి మేమియు జెప్పజాలము.

మనదేశములోని శిక్షావిధానము
సర్ హెన్రీకాటను కె సి ఎస్. ఐ. గారి
యభిప్రాయము.
మనదేశములోని శిక్షావిధాన క్రియనుగుఱించి ౫౯ హెన్రీకాటనుగారు కొన్ని సద్భవచరముల నిట్లు 'ఇండియా' పత్రికయందు వ్రాయుచున్నారు:—
నేటికల "స్వర్ణలత" యను మంగదేశవలను జరుపుచుంటిని. అందలి విషయ మొకటి నాత్మర్యా నభవములను జ్ఞప్తికిదెచ్చినది. ఆవలలో గదాధర చక్రవర్తి యని యొకపాత్రకలదు. ఇతనిపై తపాలామూత్రములను సర కులను రవానాలో నాటకపటవి యవహరించుచున్నట్లు సాధ నమయ్యెను. కథాక్రమములో చక్రవర్తి నిజముచేత నేర్పొషియినో యు, నితరుల ద్రోహబుద్ధికి నతడు లొంగి పోయెనని యు వ్యక్తమగుచున్నది. అయిన నితనికి 14 వత్సరముల కారాగృహశిక్ష విధింపబడినట్లు గ్రంథకర్త (తారక గాథ గంగూలీగారు) చెప్పియున్నారు. ఇతరశిక్షలతో బోల్చి చూచినపు డీ శిక్ష మోదన హృదయమును సంతగా కంటిగింపదు కాబోలు వారికిని యొక సామాన్యనిషయముగనే కన్నట్లుచున్నది. అనగా నింతకంటెకఠినతరశిక్షలు పెట్టుట గలనని తాత్పర్యము.
కాని యీవిషయమునే నా ఆంగ్లేయమిత్రులకు గొంద టికి జెప్పినాడను. 14 యేండ్ల ఖయదనగానే వారబుద్ధుర పడిరి. ఇచట (ఇంగ్లాండులో) నట్టి శిక్షలు మిక్కిలి యరు దుగా నుండును. ఇట్లుచుటచేత హిందూదేశములోని యుత్తమస్వాతంత్ర్యులను, జడ్జియను ఈరోజులలో నట్టి శిక్షను నిరాక్షేపణముగ విధించు చున్నారని నా గభిప్రాయముకాదు. కాని నేనవట (ఇండి యాలో) "చాడంగ" గ్రామజామయమేజిస్ట్రేటుగా నున్నపు డొక ముద్దాయిపై నేనే తపాలాచొంతవపు నేరమును స్థా పించితిని. అత్రు దాముద్దాయికి నెమక్కుకోర్టువారు 5 సంవత్స రముల ఖయదువిధించిరి. నాకది యప్పటికి సక్రమంగానే యున్నట్లు నోచెను. ఆ ప్రకారముననే, కాలమానసితులనుబట్టి యచ్చటి యుత్తమస్వాతంత్ర్యులను నావలెని 5-6 యేండ్లు శిక్షయనగా సంత తీరవశిక్షగాదని యనుకొనుట సహజము. ఇప్పుట్లో యీమొదటిప్రాయమున విమర్శించునంతటి భూచీరి పులికాధిపతులు భరింపగల్గుదురని నాకు నోచదు. కాని ఇవా నీయు లెవరైన నుండినో, నీవిషయమున సంస్కరింప వల సిని! కాన్యక్రమమును, అభిప్రాయ క్రమమును జాలగనున్న వనుమాట వాస్తవము.
ఈ వాచారణకొరకు మన దేశపరిస్థితు గొన్నిటి దెలియ జేసెదను. మొన్నను—అనగా జూను 19 తేదీ—లండను పట్టణము నందలి బెయిలీకోర్టులో నీక్రిందిప్రకారము శిక్షా విధానమునునడచిరి.
1. జోసెపు స్కోప్: టెంపారి తపాలామనిషి; తపాలా గుంత్తములను దధాదస్తాను ఆనేకపర్యాయముల దొంగిలించినందుకు:— 9 నెలలకఠిన శిక్ష.
2. ప్రెడెరిక్ జోసెపు ఎలాయ (వయసు 23) తపాలా యుత్తరము నొకదానిని నొకప్పుడు దొంగిలించినందుకు — నైస్యములోజేయ వరకును విడుదల జేయబడెను (ఇతరవిషయ ముల భుగాణ కలిగినవాడని ధృవపడెను).
3. జోసెపు హేరిసు. బండావాడు. పలారై గోయిన 18 తపాలా యుత్తరవులు తనవద్ద కనపడినందున — 6 నెలల కఠినశిక్ష.
4. విలియము హాకిన్స: ఉత్తరమును దొంగిలించినందు నకు. — (ఈ విషయ మొక్కటే యయినను, ఈ తపాలావాని మండలమున 32 ఫిర్యాదు లు చేయబడెను):— తిరిగిపైస్యములో చేరుటకు విడుదల జేయబడెను.
5. ఆల్ఫ్రెడులూకు (వయసు 48). ఉత్తరమును దొంగిలించినందున. — 6 నెలల కఠినశిక్ష.
6. విలియము థామ్సన్. (వయసు 40). టెంపారికి తపాలావాడు. 12 నెలలకఠిన శిక్ష.
అభిరుక్తులలో నేరస్తుడవరకు నొకమారు తన యజ మాని ధనము నవహరించినందునకు ఖయదు ఆనుభవించినందు ను, నిదిచెందక నేరము.
హిందూదేశములోకంటె మనదేశములో తపాలా నేరము లను నెట్లడుగా ను నేక్షింపవగదా! అట్టివోనిచ్చటికి నచ్చ టికిని నింత శిక్షావ్యత్యాసమేల యుండవలెను? దీనికి జవా బును చదువులే యరసికొందురగా! హిందూదేశ శిక్షావిధానక్రియా విషయమున పోగాభిప్రాయమును మే లోక్కులుపుటకును, స్వాతంత్ర్యులనతిప్పటికంటె కాకుణ్య యుక్తుగు శిక్షల విధితురనియు నానీసి యీ వాక్యముల వ్రాయుచున్నాను.

The Fascinating Perfume OTTO DILBAHAR (REGD)

అందరి మనస్సును రమింపజేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆపూర్వవాసనమును కలదు. ఆలోకహిత సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు. చేతిగుడ్డలోగాని చొక్కాను నైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందనవనము మధ్యలోనుంటే యెంత నుఖయి: బాసినను ఆనందవించ వచ్చునో అంతఆనందమింతురు. ఇతర వాసనలు యేవేయుండినా యీ ఆటోదిల్ బహారుయొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసివంపుడు.

వెల 1/2 డ్రాము 1-కి రూ. 0.8-0	} వి.సి. చార్జి రూ. 0.4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1 డ్రాము 1-కి ,, 0.12-0	
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0	

బ్రౌన్దిల్బహారు సుగంధకార్డు ఒకటికి వెల 0—1—0.

నీటినితీయకప్పుడు బ్రౌన్దిల్ బహారును పేరను పరీక్షించి తీరుకలెను. ఈసుగంధ దృగ్ధమును ప్రతి మహారాజు గొప్పగొప్ప చేరుకుల చుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకయెడల సోత్పజెంట్లు సోత్ ఏజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అన్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 153 జూమారుపేరు, బొంబాయి. మగ్రాను ఏజంట్:—మేహతా పురషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, వైసుబాక్ గోడ, భూలంగడిసమీపం, మద్రాస్.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయుచు

కాబోల్ పౌడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, బుట్టలు మున్నగు క్రిములబుట్టించు ప్రయగు నశింపజేయును.

కాబోలు వస్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయుచు వస్తులును.

40 కాయలుగల పెట్టె 1-కి అ. 12

యీ హోరపదార్థములను చీమలును, పడకటిండ్లునును నిలుపుచు, దోమలు పుష్పక చేటిలను చినుటలకుండి కావచ్చును.

పేం, టైఫాయిడ్ మలేరియాగోగములు రాకుండ కాబోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండనేరరు. ఆనేక వస్తుప్రదర్శనములయందు ఆనేక బంగారుపతకములను గొప్ప బహుమానములను పొందిన బి. ఆజమి అండు కంపెనీ, ఒసాక, జపాన్ వారిచేత యాయ చేకబడినది. పొడుపుటలములు, మాదిరీయముటలగాను కోంసనో ఫంపబడును.

పల్లెటూళ్లనుండి వచ్చుచువారు తమ చిరునామా, పోస్టు, జిల్లా, విడిచిగా వ్రాయించవలయును.

సోలు ఏజంట్లు:—

టి. హర అండుకో, చై నాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

మన హృదయకు నరప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చీమలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి తొలగింపబడుదురు
ప్రపంచ ప్రసిద్ధిపడిన జపాను వాణిజ్య తయారు చేయబడినది.

అటుమానములనుండి యిది ద్వారా సమావేశమున గూర్చి నాసోదరులు కొందఱు విపులముగా నాంద్రస్థానిలో వ్రాయుచుండిరి. ఆకుంకమున తత్ప్రతిగాపాఠములు కడు శ్రద్ధతో చదివించుచుండరి తలచెదను. కడవిన మాసాంతమునకు మన నాయకు లెవ్వరును తమయభిప్రాయమును తెలియజేయలేదు. నేటి కొకవ్యాసము కృష్ణాపత్రికలో ప్రచురింపబడినది. అది శ్రీకృష్ణా మాత్రావారాక్షణికాపుటకులు గారిచే వ్రాయబడినది. ఆవ్యాసము చాల మెదలిపెడిది. దీనివలన, వారు ఈ సభవిషయమై జరిగినదగ్గ యంతకుండు దెప్పుదును చదివించుచుండెదరి తోచుచున్నది. బాలుకుల పాఠములు స్వాతంత్ర్యము లేనో శ్రీ పంతులుగారిని చెప్పజేయున్నాను. తల్లిదండ్రులు ఇష్టముచచ్చిట్లు పిల్లలకు వివాహమొనర్చి ఆనందము స్వాతంత్ర్యమిచ్చి వారి సభోగతిపాలు చేయువరకు కాబోలు. విద్యార్థుల యిబ్బందులను నెద్దలకు తెలియజేసి వారిని వారి సభలలో చర్చించునట్లు చేయుటకే మేము నలుగురముమాకుట ఇట్లుకూడెగాని యొకరికొకరు లాకరికె దెలియవు విద్యార్థులు చేయుచున్న కొన్ని కార్యములను వ్రాసియున్నాము; ఆ కార్యములెటు లొనర్పవలెనో బాలుకుకొండలు సేర్పరావలసి యున్నది. నెద్దలు చెప్పవలసియున్నది. సంతకమున కొకమాన నెద్దల హితోపదేశము వినుటకు పిల్లనాండ్రు స్వాతంత్ర్యములేదా? పిన్నలవృద్ధులు, ముగ్ధులకుమెలవది, పిచ్చులమొనది. అది కొండలు విద్యారంకుల నెదను. వారొకటిచెప్పి యొకటిచేయు. మాదండీ నెద్దలబడాయి తదన్వలానంతర వివాహము కావలెకాదలెనో నేరకలనెక్కి గంభీరపర్యాయ లిచ్చుచుండెడి శ్రీపంతులవారి మొన్నటి వివాహమెల్లుచేసికో యాన్ద్రులకు దెలియక పోదు. వారిసతీమణి గాదుకూడ శ్రీ సమాచారము లెవ్వలనంతర వివాహము విషయమై తమనమ్మతి తెలిపిరి. ఇప్పుడు తెల్ల! యిట్లు జేసేమియును యిదిగో ఇంతవరకయను జేయులేదు. మాకు సాహాయ్యములేదు. అది చెప్పుచున్నారట! శ్రీపంతులవారు సంతకరాది సంచిలో వ్రాసిన వ్యాసముగూడ గోడయిన మాట్టాలను బాటుచు వలెనున్నది. తదన్వలానంతర వివాహ ముపయోగకుమైనదేగాని వ్రాస్తామి లాప్పగు! అది వ్రాసివారు. వెయిక శుకరలయనగారితోను డాక్టరు గోవిందరాజులు కాయుకుగారితోను పంక్తిభజనము చేసినప్పుడు వ్రాస్తామిల నడిగియే భజనము చేసివారా? అట్టితనవాయకులలో దృఢ హృదయములెల్లు ఏర్పడును. ఇట్టి నాయకులపిన్ని లెట్లుతదన్వతులుగా నెందుగొనెదరు. కుటుంబ భారములేనపుడు సుసామిలో నుండు నుభయభయములకు లోనుగా నపుడు విద్యార్థి జీవము కంటె మహాత్ముడై మైనదేమున్నది! అది వ్రాసివారు. వివాహమై కాకపూర్వము స్వాతంత్ర్యములేదు. వివాహమైన తరువాత సంసార బంధముచే బంధింపబడును. ఇక జీతసేవ కుకాళ మెక్కడ నున్నదో తెలియనున్నది. విద్యార్థులు తమ కష్ట నుభయలను తల్లిదండ్రులకు తెలియజేయరాదు తప్ప! రాజకార్య విషయములకు ఈ సభకును సెలకూర్చెము సంబంధము లేదని చెప్పుచున్నాము. ఇప్పుటి విశ్వవిద్యాలయపు స్థితిగతులనుబట్టి కళాశాలలో దేశోపకారకములగు నంతయులు చచ్చిందిగొనుటకు విద్యార్థుల కధికారముగలదా? ఉపాధ్యాయులు ఒప్పుకొనెదరా, మర విశ్వవిద్యాలయములు పాశ్చాత్య దేశపు విశ్వవిద్యాలయములకులే నున్నదా? ఈ విద్యార్థోభయములకు కళాశాల విద్యార్థోభయమును భారతీయము లేదా? ఒక కళాశాల విద్యార్థులు ఇంకొక కళాశాల విద్యార్థులు గలది ఉపాధ్యాయుని యాజమాన్యము క్రింద సభ జరుపుటకు స్వాతంత్ర్యమున్నదా? ఈ సభవలన విద్యార్థులలో నైకమత్యము కుదురునో టదాదో కొలది కాలములో తెలియగలదు. కళాశాలవారు ఆ కళాశాల సంఘముల సభలు చేసికొనవచ్చును. అందులకు సన్నతమే. శ్రుతి మండలములకు మండల సభలున్నవి. అదిగాక, ఆంధ్రులసభ యెరుకు? 11 మండలములవారి మధ్య ప్రాచీనులకు కనుగొనుటకేదా? అటులే 11 మండలములలో విద్యార్థులు నెద్దల హితోపదేశమును వినుట కొకచోట సమావేశము గావలెను. అందులుమాటగానుండ దేశ గౌరవమున కింకరమాత్రము పనికిరదు గలగుండ మాచోటి నాయకులు మీరును మరలగు గతిగి విద్యార్థి సభ నడిపించునా? మాకు సాతోపదేశము

వి శే ష కులకు సూచన.

1. ఈ క్షేత్రమునందు గల దొంగలపాము 2 కె. ఎం.
 దగ్గర నుండి స్వామిగారు కొత్త చెరువు కి (శ్రీ సత్యజిగ పుస్తక
 భాండాగారము, రాజుగూడెం, 4 డి. చంద్రమూర్తిగారు
 కర్ణాటక లోని రికార్డులను పురవాసి ప్రకటింపజాలనందులకు
 చింతింపనున్నాము.

ಅಯ್ಯ

గామనాథరి.

II

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

నేను యీ బట్టణముందు సెలకొల్పబడియున్న యీ
సర్వజన పుష్కరభాండాగారమునకు యీ సెల 11-వ తేదీ
సాయంత్రము 5 గంటలవఱకు వాస్తవ్యులకే చదువుకొనవలె
నని తీర్మానముతో జోయియుంటిని. నే నెంత తీర్మానము
యితో జోయియుంటిని అంత నిరుత్సాహముతో నుర్రలవల
సినవాడై నైతిని. ఏలననగా, ఆ దినముననే నా భాండాగార
ము నందలి బట్ట భాదమాదిక పత్రికలన్నియు 7, 8-వ లేదేలనే
గాని అత్యంతమై చుండులేదేలపత్రికలు లేవు. నేను యిచ్చట
గవర్నమెంటు ప్రెయిసింగుస్కూలులో ప్రెయిసింగు చదువు
కొనుటకు వచ్చియుంటి. ఇతరుత్సాహము నేను మాత్రము
లోని భాండాగారములకు వెళ్లుచుండెడివాడను; ఇంక నెన్ని
చేయఁగూడదా? మాకోటకై, యింకొకసమయమున మీరం
దఱు గెనాముదాకా? ఇట్టిసభలు అననసరమని తోచినచో నెం
కటి యుత్తరసర్కారులసభల సేబుండింపలేదు. ఈ జుట్టు
కత్తిరించెడివార, ఈ వాడుకలు ధరించెడివారు, మా సభల
లో ప్రత్యాకముల నడుసంచియే చేయుచున్నారా? సంఘ
సంస్కరణసభలలో జరిగెడి చర్యలకంటె మోస్త్యాస్పదముగా
నూచర్య లన్నిటికీ సంధ్య. వానికంటె కొంచెము దుబిగానే
యుండును. అని సభాపక్షికవాదీన తరువాత ఆచరణసభావు
లెద్దల హితోపదేశము స్వీకరించుచును వాచరహ్యము
ముంద నొక క్రమముండును. ఫిల్లలు కొతులయమాటయే నిజ
ము. తొట్టి శ్రీరాముడందును వాచరసాహాయ్యమునలన నేకవా
చరభగ్గియై, అనవసోధము నీడెప్పుకొనెను. కాన ఎన్నటి
కై నను నవీనవాదీగుల సాహాయ్యముగల్గినగాని మీరు వాదనల
చిన సాచరముదాటాట చుట్టభము ఒకసభయైనది జరగనీయక
యొక మోక్షమునైనను నావక చేతికనయ్యకట్లు వ్రాయుట
చూచుటయే తగువా? శ్రీ సుతులవారు ఈ విషయమై తగు
పరిశోధన చేసిందో ఈసభ అన్ని సభలకంటె అననసరము
లాభకరమునను తమ హృదయమునకే తేటతెల్లంబగునని ము
న్నూటికి చెప్పగలను. ఈ విషయమై నువ యాంధ్ర వాచకులు
తమ యభిప్రాయములను విప్రులనుగా యిచ్చెదరుగాక!

ఒక ఉపాధ్యాయుడు.

III

ಅರ್ಜಿ,

పాఠశ్రు బంగారం రాజు.

IV

పా⁰నప⁰శ్చ.

ਅਧਿਆ, 1

ఈ పురమందలి యున్న తపోత్రాణాధరనమున నొకప్పుడు భాషా విషయకోపన్యాస సందర్భమున శ్రైలినిగుఱించి ప్రశంసించుచునొకరు, అప్పుడీ విషయందలి ప్రాస ప్రకరణముగాని “తే॥ ౩॥ పాండి ద్రద్యుగ నిమ్మనాతండి కృష్ణ? వేడుకొనియెడ నందాకం బండ్లు దిరుము. మండకపుంజేష్టులు నోటి గండ్ర తనము మెండుగాఁ బొచ్చెనను నెదేండునకటా॥”

అపవద్యమును సందర్శించితమగుఁ జదివి యాపద్యముం దలి పదలాలిత్యమును ద్లాఘించిరి. ఆ యపవ్యాసానంతరమున నాపద్యముండున్న వారిలో నొకఁడు, అపద్యమునం దధర్మ బిందు పూర్ణ బిందువులగుఁ బ్రాసమైతి సుమతింకఁ బడినదనియు నయ్యని పూర్వకవి ప్రయోగ విహితమే నాయనియుఁ జదివిన వారిని బ్రశ్నింప, వారు, అట్టి ప్రాసము పూర్వకవుల ప్రయోగములందుఁ గాఁవచ్చుచున్నదనియు నందుచేతనే యపకవి గూడఁబట్టి ప్రాసముఁగూర్చిననియు నాచిక సమాధానమిచ్చిరి.

అసమాధానమున కాధార్మమైన పూర్వక విప్రయోగము తెన్నియోగలవు నాని గ్రంథ నిస్తకభీతిచే వానినన్నిటిని నుదాహరింపక యెండు లెండుమాత్రమిక్కంద నుదాహరించు న్నాడెను.

ఉ॥ “వీరశైఖలుండు పక్షుఁడను విజేడి సాముండు వీరఁడు
సవ్వన, ఘృంజేడ నేమనఁడు శవనూషకు నాలుక
గోనీ యొప్పుచు, పుంసేపుద్రవ మొద్దలబూ ముండులోహ
ము గాచి నోడఁబో, ముండు తురాత్మ పర్మకట మెల్లప్పుడు
గన్నలు మీఠుండు కుక్కలకై”

నన్నె చోట దేవుని సమూహ సంభవము.

ఉ॥ "వాంఛితుఁ డల్ల నెట్టి భవవల్లభుఁడొల్పిన రాజుభీరుండై,
యాంధ్రుడుగావంప వృక్షభావకుఁడెట్టి కొనంగఁ జూచి
తో, నేడివియేమి నీవయ్య నెట్టి మాసిప నంతయీ,
మూడవకంటితోడినాక, మూర్తివహించిన మొక్కిరింగనల్"
భీమన గుసేరిమాపురాణము.

అ.మ.రా.పు.రం.

హీనవాది.

V

నీటి యిబ్బరిమలు.

అయ్యో,

మా గ్రామములో, నీటి ఉరకవల్ల మెట్ట వ్యవసాయము
కు లాభము కానట్టిదిన్ని మెట్టపంట పండిదిన్ని, అయిన
ను మా రు య రు వ ది య క ర ము ల లో పు భూ మి
తప్ప, మిగతా భూమి యావత్తున్న మూగాడి
సాగుచేయబడుచున్నది మా గ్రామమునకు పడమర గానుండు
భూములు సయితము పొన్నూరుకాల్వ నీటివల్లనే సాగుచేయ
బడుచుండెను గాని (గ్రామమునకు పడమర గానుండు) కొన్ని
భూములకు పొన్నూరుకాల్వనీరు సరిగాపారనందున పొన్నూరు
మన్నవకోటి కాల్వల హెడ్జిస్ట్రాయిన్ల సుధ్యగా ఒకతూము
పైటి మాయూరి మొరకభూములకు నుమారు అయిదుసంవత్సర
ములనాడు డి. పి. డబ్ల్యూ.వారు ఒకకాల్వ త్రవ్వి పొన్నూరు
కాల్వక్రిందనుండు కొంత ఆరుకట్టును యీకాల్వ క్రిందికి
మార్చివారు. నుఖముగా వ్యవసాయము జరుగుచున్నది. మా
భూములు నుమారు ఏబదిఎకరములు మాత్రము అప్పుడు క్రొత్త
కాల్వ క్రిందికి మారలేదు. మాభూములనున్న పొన్నూరుకాల్వ
నీరుపారుట బహుకష్టమైనను, పొన్నూరుకాల్వ నీటివల్లను,
మురుగునీటివల్లను వర్ష సమయమువల్లను బహుప్రయోనతో
ఆగడ్డు చివరనో పెద్దొబరులతో నాలుకేముయన్నాము.
నాల్గవంతుపంట యయినను పండుచునే యున్నది. మా యదృ
ష్టముచేతవర్షములుకూడ సకాలములో అందుటలేదు. కడచిన
మునుగుసంవత్సరములనుండి మేరువుభింపుబాధను మితలేదు.
ఎప్పుడయినను నీరుపట్టే చాటును ఆరేసో నుండుటచేత,
పొన్నూరుకాల్వనీరు బొత్తుగా రాకున్నను మురుగునీటివల్లను
వర్షాధారముచేతను నాలుమాత్రము కేముయన్నాము. నాలు
మిగుల లేతయగుచున్నందుకల్ల మాకువచ్చే అనాయము (గడ్డి,
ధాన్యమునగైరా) క్యరసాయపు ఖర్చులనున్న తహకీలునున్న
అంతంతమాత్రముగా సరిపోవుచున్నది. ఒక నెంబరు భూ
ప్రార్థిగా పొడయిననేగాని నీర్మరిమిషన్ యివ్వరిని తెలి
యండుటచేత సిన్రు రిమిషన్ కూడ కోరుటలేదు. ఇందుకు
గురించి అసగా మాభూములు పొన్నూరుకాల్వ ఆరుకట్టులో
నుంచి వైసవ్రాసిన క్రొత్తకాల్వ (దీనిని కొమ్ముతూము కాల్వ
యందురు) లోకి మార్చి నీరుసప్లయచేయుచున్నది రిమిస్ట్రావారిని
డి. పి. డబ్ల్యూ.వారిని అనేకసార్లు అర్జీల మాలయగాను,
స్వయముగాను మొరబెట్టితిమి. యే అధికారికిని మాయందు
దయరాలేదు. మా భూములవరకున్న బోదెకాల్వలనుండి
నీరుపారుదల చేసికొనుకట్లు ఉత్తరు విచ్చుటయే మాకు
సుహావివకారము. ఇంతేగాని ఎన్నుక కష్టమేమియు లేదు.
పోనీ కొమ్ముతూము కాల్వనీరు చాలదేమో అంటే అది 500
ఎకరములకు నీరు సప్లయచేయగలదట ప్రస్తుతం ఆ కాల్వక్రింద
200 ఎకరములకుపైగా సాగు ఆగచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో
మాకు అనీరు యిచ్చియిడట డి. పి. డబ్ల్యూ.వారికి ఏమిసప్తమో
తెలియదు.

అనేక క్రోజులనుండి ఆశ్రయించగా ఆశ్రయించగా
యీ సంవత్సరారంభమందు మా ఓవర్ సీయరుగారికి మా
యందు అనుగ్రహము కలిగినది. మాకు న్యాయము కలగజేయు
టకు ఓవర్ సీయరుగారు సమ్మతించి ఈ సంవత్సరం మాకు
సకాలములో నీరు యిప్పించునట్లు వాగ్దత్తుచుచేసినట్లున్నాడు.
ఇప్పటికిని మా ఓవర్ సీయరుగారు "మీ భూములు పొ
న్నూరుకాల్వలోనుండి కొమ్ముతూతు కాల్వలోకి త్రాన్న
పురు అయినది, అర్ధర కొద్ది క్రోజులలో వచ్చును. ఈ సంవత్స
రమే మీకు నులభమగా నీరు సప్లయ. యగును" అని మే
మడిగినప్పటిల్లన మమ్ములను చిచ్చి గొట్టుచున్నాడు. మా
యూరినాట అంతయు నిదివరకే ముగిసింది. మిగిలినది మా
భూములమూతమే.

ఓ పత్రికాధిపతులారా! ఓ ఇంజనీరు అధికారులారా!
ఓ రివెన్యూ అధికారులారా! ఓ ప్రజలారా! ఓ దైవమా! మా
వలె ఇట్టి కష్టపరిస్థితుల బాంధవ చరణమున గలరా? మా
మొర నాలించువా చరణ? మాకు శ్వాస ము ఎట్లు కలుగును?
మాకు దిక్కెవరు?

ఎవరైనను మా కొరకు ప్రత్యేకము కాబట్టినదిచ
నక్కరలేదు. కొత్తగా తూ.కు కాంక్ష చేయవక్కరలేదు.
ఉన్నతూమును వృద్ధిచేయ నక్కరలేదు. మా కొరకు శ్రమ
పడి ప్రత్యేకము పట్టెచాతుమనో ఉపకారము చేయనక్కర
లేదు. మాకు ఉన్నది పుష్కలముని ఆముకట్టుకు మార్చి మాకు
నీరు సప్తయి చేయుటయే మాకు కావలసిక సహాయము. ఎవరి
కయినను ఎన్నటి కయినను మాయము దహిల్లుగా? చదు
వరులు ఎవరైనను దయయుంచి మేమేమి చేసిన న్యాయము
గలుగునో పతికాముఖున దొడగ వారితలు.

శివ పాపం పెంకటసు బహుశ్చము.

ఈసభ యొక్క సిల్వరు జూబిలీ ఉత్సవ సందర్భమున రెండుబంగారు పతకములు బహుమానము లివ్వబడును. అంకొకటి తెలుగుభాషయందు ఉత్తమునగు చక్కని నాటకమునకు రెండవది అరవభాషయందు ఉత్తమునగు నాటకమునకును నిర్ణయము పబడినవి. ఎవరైనను ప్రాసి ప పవచ్చును. ఈటిపెట్టబడును గాన తగిన ప్రకటనతో చక్కని నాయుబడ వలయును ఈపోటికి పంపుకొనబడు నాటకములు 1913 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 15 తేది నోపుగా సభయొక్క గౌరవ కార్యదర్శులకు చేరవలయును. ఇందువిషయముకు గుత్తర మాంశము నును దెలిసికొనగోరువారు, మదరాసు, విక్టోరియా బ్లిక్కు హాల్సుగో నుండు పైసభ కార్యదర్శిగారికి వాసికొనిన దెలుపబడును

విషయముక్తమణిక.

ద్వితీయాని పురంతము	2
మనదేశములోని శిక్షావిధానము	3
వృత్తాంతలేఖలు	8
ఆంధ్రవిద్యాధిపతిగారి సభ	11
బాలులు	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము—	
పంచదార	6
విరోధా మహాసంగ్రామము.	
విదేశీయ తంత్రీ వార్తలు	7
దేశీయ తంత్రీ వార్తలు	8-9
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు	10, 11-12, 13-14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ ఆగస్టు 17-వ తేది
మంగళవారము

పంచదార:

యుద్ధములచే నభివృద్ధియందు నవిరూఢతలకు మార్గమును సంపాదించిన వస్తువులలో పంచదార యొక్కటి. నేటిదినము పంచదార రెండువిధములు గా నుత్పత్తియగు చున్నదనట అందఱును నెరుగుదురు. చెరకురసమునుండి సిద్ధమగు పంచదార యొక్కటి. బిటుదుంపనుండి సిద్ధమగు పంచదార రెండవది. ఈ రెండవ పంచదార వచ్చినవిధము చెరకురసపు పంచదారయొక్క ప్రాముఖ్యము తెగినదని సామాన్యముగా తెలిసియున్నది. కొంచెము శ్రమతోని కొని రెండవవిధపు పంచదార ఎప్పుడెల్లు కనిపెట్టబడెనో విచారించినయెడల మరల నిప్పును మన మేమి చేయవచ్చునో విశేషము కాకపోదు. పంచదారమున శతాబ్దాని బిటుదుంపచక్కెర లోకమునకు తెలిసి యుండలేదు. నెపోలియనుగో కన్వీమఖండ మంతయును హోరాహోగిగ పోర నారంభించు వరకును సిదుంపనుండి చక్కెరలేయుటకు పిలువలదను ఊహయైనను నెవ్వరికిని పోయినదిగాదు. ఆతనితో యుద్ధము ప్రారంభము కాగా మన బ్రిటీషు సాకాదశ్యము రంగముపై చూపఁజేసిన ప్రాచీనవానికి వారి మిత్రమండలికిని పంచదార ఉష్ణదేశములలో చెరకుపాలనుండి సిద్ధముయొడలలో వచ్చినదప్పు లేకుండెను. ఆ గాఢ పోకలు బ్రిటీషు సాకాదశ్యబలముచే నేటిజర్మను రాకపోకలవలె నిరోధము లయ్యెను. ప్రాచీన వ్యాపార మంతయును నిలచిపోయెను. ప్రాంసుకును మిత్రదేశములకును విరోధాకంఠకును పంచదార వచ్చుమార్గము లేదయ్యెను. అంతట ప్రాచీన శత్రుత్వములు జర్మను శత్రుత్వములు ను మరల నస్తువుచుండి యైనను పంచదార తీయరాదా యని రాసాయనికప్రయోగములను జేసి పరిశోధన మొనరిసిరి. బిటుదుంపయందు దాగియుండిన చక్కెరను బయటికి లాగుటకు క్రయత్నించి సఫలమనోరథులయిరి. నెపోలియనుగో యుద్ధము ముగిసినతోడనే ప్రాంసు ఈ పంచదార పరిశ్రమ నంత హెచ్చుగా గమనింప దయ్యె. ఆస్ట్రియా జర్మనీలు మాత్రము అందులో ఆస్ట్రియా క్రమక్రమముగా సిపరిశ్రమలోనికి దిగెను. రాష్ట్రముల క్రభుత్వమువారు దీనికి ప్రబలమయిన సాయమొనర్చిరి. సంరక్షణసుకము లాదిగా గల యుపాయముల నెన్నిటినిో యొనరించిరి. ఆకారణమున నేటికి జర్మనీ ఆస్ట్రియాలు బిటుదుంపచక్కెరకు నిలయము లయినవి. రుస్సీలోను బిటుదుంపలచక్కెర 20 లక్షలటన్ను లగుచున్నది.

ప్రాంసు, బెల్జియములలోను బిటుదుంప చక్కెర యగుచున్నది. బిటుదుంపచక్కెర ఇంత యగుచున్నను చెరకుపాల చక్కెర యాపుమాసివది కాదు. యాపుమాయుసితియందు కూడ లేదు. ఇప్పుడు రమారమి లోకపుపంచదార కంటము త్రమమీద నొకకోటి యెనుబదిలక్షల టన్నులుండును. అందులో బిటుచక్కెర ఎనుబదియైదు లక్షల టన్నులుగా నుండ చెరకుచక్కెర తొంబదియైదులక్షలుగా మదింపువేయబడినది. చెరకుపంట యగు ప్రాంతము లెన్నియోయున్నవి. కాని మనదేశము కడచినకారున తొంబదియైదు లక్షల పంటలో నిరుపేముగా లక్షలకు జవాబుదారి యయినదనినయెడల పంచదార పరిశ్రమయందు మన కెంతప్రాముఖ్య ముండునదియు నర్థముకాక మానదు. ఇట్లయ్యెను మనము బయటిదేశపు పంచదారను తెప్పించుకొని లక్షలలక్షలు దానిపైన వ్యయపెట్టుచున్నాము. లోకమున కంచదారకు సెలవు అమితముగా హెచ్చిపోయి యున్నది. నాగరికముతో గూడ పంచదారవ్యయమును సమానముగా పెరుగుచున్నదనిన తప్పుగా నుండజోదు. ఏబది సంవత్సరములకు ముందు సంయుక్తరాష్ట్రములలో పంచదార తలకు సంవత్సరమునకు 18 పౌనులు అనగా ముప్పాతిక ముగ్గురకావలసియుండినది. నేటిదినము రమారమి మూడున్నరముగ్గురకావలసియున్నదట. ఒకప్రాంసుదేశమునకే సంవత్సరమునకు 7,10,000 టన్నులు కావలయునట. మనదేశమునను తక్కువ వ్యయముకాదు. దినమునకు నాలుగుపర్యాయములు కాఫీలు త్రాగువారుకూడ చూపట్టుటకు ప్రారంభించిన యిక్ష్కాలమున పంచదారకు గిరాకి హెచ్చిపోవుట వితకాదు. రుస్సీలో యుద్ధకాలమున త్రాగును నిరోధింపబడినప్పటినుండి తేయాకు చక్కెరలకు వ్యయము హెచ్చెనది. ఆంగ్లయుద్ధభటులు తేనెట్లు లేనిది పని జరుపుకొననే చాలదు. ఈవిధముగా పంచదారకు కావలసినంత కర్బు కలదు. తాత్కాలికముగా నాలోచించితి మేని జర్మనీ, ఆస్ట్రియా, బెల్జియము. ప్రాంసులలోని బిటుపంట భాగములు బయటిదేశములకు తూన్యములనియే గణించదగి యున్నవి. జర్మనీగోనైనను ఈమేగో నూట నిరుపదియైదు భాగములు బిటుపంట తగ్గించి బాగాలదుంపలు వేసినారు. బెల్జియము ఆస్ట్రియాలలో కూడ నిట్టి ఫలము కలిగియుండక మానదు. పశ్చిమసోలండు నను నింతియేగతి. పంచదార నుపయోగించునభ్యాసము హెచ్చిపోవుచు వైరుకాదగుభాగము తక్కువ నుండినయెడల పస్తువునకు గిరాకి మొదగునని ప్రత్యేకముగా సిద్ధాంతీకరింప బనిలేదు. యుద్ధమున్నను సరియే యుద్ధములేకున్నను సరియే పంచదార మాత్రము లోకమునకు పుష్కలముగా కావలసి యున్నది మనము దానిని చేయుటకు శక్తి కలవారమయి యున్నాము. కావున నాశక్తి నెల్లుసయోగించుకొనుటయూ యను విషయము నాలోచించుట కర్తవ్యము. ఈసంవత్సరమున మనదేశమునందు నభివృద్ధికి బదులు తగ్గిపోవుట కనిపించుచున్నది. కడచిన సంవత్సరముకంటె సీసంవత్సరము చెరకుక్రిందనుండు సాగు నూటికి తొమ్మిది యెకరాలవంతున తగ్గియున్నది ఇది మనము గమనింపవలసి యున్నాము. సమయము దొరికినను పోగొట్టుకొనుట మనలక్షణము చేసికొను నభ్యాసమును మానవలసియున్నాము. ఆంగ్లభూమిలోనే కొన్ని మండలములలో బిటుపంట నభివృద్ధి చేయవలసినదని కొన్ని ప్రత్యేకముల వ్రాయుచున్నవి. మరలనుగురించి వ్రాయుచు ఏషియాటిక్రెస్టా అను పత్రిక

“బ్రిటీషు గవర్నమెంట్ చెరకుపంట హెచ్చించు మాత్రము కాననగుచున్నది. అచ్చట కూలివారు వారకుల కష్టము. అందుచేత ఆసియాలోని కూలివారిని (ఆకా) మనకూలి

వాని ననుమాట) నుపయోగించుకొనుటకు భూస్వాము లాలోచించుచున్నారు. ఈప్రయత్నములకు ముందే యేల ఇండియా జాగ్రత్తపడెదగాదు. పోతే రాజులని తరుణము కేల పోగొట్టుకొనవలెను. ఏల వ్యాపారవిప్లవము చేసికొనరాదు పాశ్చాత్యదేశములలోనికి చెట్టువైరు మొదట ప్రాందన భూమి నుండియే కొని రాబడించుటకు (ఇండియా) మరలపోతేరకు తలంచుచున్నాము సంస్కృతములో నుండు శక్తి యట్టి పదమే అపంట యంత ప్రాచీనమైనది యను తెలియజేయుచున్నది. పాశ్చాత్యదేశముల కచ్చటికించి ఈవైరు పరునాన శతాబ్దమునరకును తీసికొనిపోవడలేదు”

అని వ్రాయుచున్నది కాని ‘ప్రాట్టిస్టు’ అను మాయొకపత్రిక వ్రాయునీతిని సాహృదయులగు నధికారవర్గమువారి బుద్ధికౌశలము వినియోగపడక మనదేశమున చెరకుపంటవృద్ధిచుగుట కట్టే పిలు లేదు. మనవ్యవసాయశాఖవారు కొంతచేయుచున్నారునుట నిజమే. చెరకునందలి రసమును అందులోని శర్కరగుణమును హెచ్చించుటకు కావలసిన క్రయోగములను చేయుచున్నారట వాస్తవమే. ఇటీవల చెరకురాకుటకు మరయత్రములను ప్రోత్సహపరచుటకును ప్రయత్నములు జరిగియున్నవి. ఛాటరు టను గారు కరవత్రము నొక్కటిని ప్రకటింపుచు మరయత్రము మూలమున నూటికి పదివంతులు రసము హెచ్చుగ జేడలుచుండుటకు రైతుల గీకరించినట్లు తెలియజేసినారు. కాని ఈ మాత్రము వేత నుత్తమఫలములు రావు. పరిశోధనాపక్షమును కార్యపక్షమును రెంటిని ప్రభుత్వమువా దుద్దీపింపజేయుట కర్తవ్యముగా పెట్టుకొనినయెడల పశ్చిమాభివృద్ధి దుర్లుటము. జర్మనీ కావించిన పటుతర ప్రయత్నము జపాను చూపుచుండు పటుతమాభి నివేశము నునలను మనప్రభుత్వము వానిని ఆవేరింపవలసియున్నది. ఆంగ్లవ్యాపార ఘోషలే యుద్ధోపించుచుండ మేలొంచుకుండుట శ్రేయస్కరముగాదు. తగినచలనము త్వరలో కానవచ్చును గాక యిది నమ్ముచున్నాము. ఇటీవల చెరకుచక్కెరపరిశ్రమవంకకు దృష్టులనుదిప్పి సమాజోత్సాహముతో నందుదిగ నుండు మొనూరైనను త్వరలో మార్గదర్శకమయినయెడల శుభము చేసారుని విశ్వసించుచున్నాము.

ఉదక మండలమున త్వరలో కలెక్టరుల సమావేశము జరుగనున్నదని వినుచున్నాము మనరాజధానిలో యన్నిజిల్లాల యధిపతులును నొక్కపర్యాయ మచ్చల కూడుట యసంభవము. అందుచేత నాయాభాగములలో ముఖ్యతమగు జిల్లాల కలెక్టరులు నిర్వచితులయి సభచేరుదురు ఈసభ యెట్టినివయముల విమర్శించునో మనమెరుగము. సభయందుజరుగు సంభాషణము బహిరంగముగా ప్రత్యేకము తెలియునట్లు జరుగుట కేర్పాటులు చేయబడి యుండలేదు. అందుచేత నిది బహిరంగసభ కాదు. కావున నచిర కాలములోనే కొన్నిజిల్లాల కలెక్టరులు ఉదక మండలమున నొకచోట జేరి పరస్పరముభావతోకన పరస్పరసాభాషణములలో కాలముపుచ్చి యొడొల భావములను తమలోతాము కొంతవరకు చెప్పుకొనుదురు. ఆసమావేశమునకు ప్రాందపుగు మండలాధికారు లెందరువత్తురో యిప్పుడే చెప్పవలనుపడదు వీరునుతక్కినవారితో సమానముగా విషయచ్చుమునర్చి తమ యైరోపీయను సోదరులకు తెలియని ప్రాంగనపక్షమును ప్రదర్శితురని నమ్ముచున్నాము ఇట్టిసమావేశమువలన ఫలముండదని చెప్పజాలము అందులో జనాదురంజకులుగా పాలింపవలయునని పాలకులు తలంపుకొన నారంభించియుండు ప్రస్తుత కాలమున నిట్టిసమావేశ మొకవిధముగా నవసర మన తప్పుగానుండదు కాని సమావేశ మొనర్చునప్పుడు అందుకు సాత్యగయ్యోగస్థులందఱును జేరుటకును వారు విను

మొదటి ప్రాస ఆగట్టు 16:—రాజోవు జాతీయ
మహానవనధకు తొలినాటికాంతుడు సుమమునాడు అ
వారము సాయంకాలము సమావేశమై ఏ. యస్ పి సి
నాగార్ అధ్యక్షతలోనవ జాతీయ మహానవనధ సదిష్టాపు
కొరకుటకు నిశ్చయించి.

కలకత్తా ప్రభు గిల్ - బంగారా వహి ఖాద్
 ధాన వాయుమూర్తి సర్ బారెన్న బహిష్కారానికి
 ప్రము తగిలినందున నేను వ్యాకుళానమనకు రాజామక
 యిది.

యూరొపియనుని కొట్టుట.

కలకత్తా ఆగస్టు ౧౬:—నవాబుయ్యల కార్య నిర్వాహకుడు చార్లెస్ బెర్నార్డు సీరాసంవహర యాత్ర కాలాని జోగ్జాద్ సాధ ముక్తి యును అతనికొడుకు లిద్దరును కొట్టిరి కేసు చేరువైనది. మొదటి మేజిస్ట్రేటు గా రా కేసు విచారణచేసి తండ్రికి రి నెలలును కొడుకులకు మూడేసి వారములును కఠినశిక్ష విధించిరి. ముద్రాయా దగ్గరగా పట్టిగాడి అసీయచేతుగా అసీయ అగ్గిరింపబడి ౧౨ వ The 1885 లోని వాసుదేవ. ఈ కేసును మరీయొక జడ్జికోర్టుకు పంపింపబడినది. ముద్రాయా పైకొట్టినవానికి విన్నవించిరి. సెప్టెంబరు వారాగ్గిరింపలేదు.

బారిసారు బుదిరొలు కేసులు.

కలకత్తా ఆగస్టు ౧౬:—శివారమునాడు ౧౭.౧౨ కేసులలో తీర్పుచెప్పబడినది. ౧౭వ కేసులోగ హోరాలియను మరియు ముగ్గురును ఏప్రిలు ౧౮౭౪ వ తేదీ రాత్రి గిలారాడు గ్రామములో ఈసేను అనుభవి ఇంటిబుదిరొలుచేసినను నేరము మోపబడినది. ఆనలుగులో గహోరాలికి ౩ ఏండ్లును మరియు యిద్దరికి నాలుగేసి ఏండ్లును కఠినశిక్ష విధించి మరియు విడుదల చేసిరి. 18 వ కేసులో ముగ్గురు బుదిరొలు గుం బంధమున పరార్మయై సుబల్లా అయ్యుద్దా యికి 4 ఏండ్లు కఠినశిక్ష విధింప బడినది.

హిందూ దేశమున వర్తకము.

కలకత్తా ఆగస్టు 17:—నలులవైది రైల్వే హిందూ దేశములో 1913-14 సంవత్సరమున నడిచినవర్తకము 67502.0 టన్నులు 1912-13 సంవత్సరము 68726000 టన్నులు. పూర్వపు మూడుసంవత్సరములలో మొత్తమునైన సాలు 1౩ 54027000 టన్నులు. కేంద్రసలములలో జరిగినవ్యాపారము 27.౫౫% దేశీయ వ్యాపారము 60.82%. ముంబయి, రాయల్ గంగులకలకత్తాలో జరిగిన వ్యాపారము ఇండియా అన్ని ప్రదేశములదాని కంటె లభికముగ నున్నది. ఇవి బొంబాయి కేంద్ర దాకంటె 8 ఇంత అధికము. నూరుటన్నులకు 14.47 టన్నుల వ్యాపారము కలకత్తాలో చే దిగుమతియైనది. బంగళాలోని వర్తకము కలకత్తా వ్యాపారముతో కలిపి 88౮8౩ అయ్యున్నది. బొంబాయి పోర్టు వర్తకము 7.1% బొంబాయి పోర్టునక, బొంబాయి రాజధాని దేశీయవ్యాపారము 24% బీహారు బరిస్సాలలో దిగుమతుల కంటె ఎరువులధికము. నున్నది. ఏల యన ఇట్టుటనండి బాగు విశేషముగ ఎరుమతిచేయబడినది.

కొంతకాలము సిపాయిలగనుండినవారి

తమ సేవలో నుండునొక గోరనవారు కలకత్తా ఆగస్టు 17 —బంగళాదేశమున వారు ఇట్లు ప్రకటించిరి. కొంతకాలము సిపాయిలగ పనిచేసి వారిని తమ ఆస్తి రక్షణల కొలువలకొరకు ఉంచుట కోరునారు. బెల్లా మేజిస్ట్రేటుల సేవననుకూలంగా నోటీసు ప్రకటించెను. మీరు దీప్తిగ్రు అఫీస్ వ్యూహ తమ దరఖాస్తుల పంపుకొనవలెను. దీప్తిగ్రు అఫీస్ యాదరఖాస్తుల వైకొవ్యోలకు పంపుచును. దరఖాస్తుగానుల తరఫున ఆవహమై ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల వైకొవ్యోలతో జరుపుచును.

దేశీయమునాజనసభా స్థానగసభ.

కలకత్తా ఆగస్టు 16:—దేశీయ మనాజనసభా స్థానగసభ సభ సమావేశమున ఆగ్నేయనెలలో బొంబాయి నగరమున జరుపుటకు ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీమంతుల మనాజనసభా సమావేశకాలమున తప్ప నిట్టి సభలు ఆహవాదములే గాని ఇతరవోట్ల జరుగు సాంప్రదాయములేదు. కాన నిపుడిట్లు చేయరాదని బంగళామున తీర్మానము ప్రాసీది.

బంగళాములో దుస్థితి.

కలకత్తా ఆగస్టు 16:—ఈ దుస్థితికి పాల్పడినవలకు తోడ్పడుటకు ప్రైవేట్ మర్యాదములు చాల ప్రయత్నించుచున్నాను. నెలలుపాలు కళాశాల ప్రస్థులు రిశరెండు మాండుగాను గురవారమునాడు రాత్రి యీగనిమిద కలకత్తానుండి దక్కను వెళ్లిరి.

ఒకయింటిని కళాశాసనము.

బొంకొల్లూ ఆగస్టు 16 —శివారమునాడు ఉదయమున ఇచ్చటి పోలీసుగారు, నూరంపెండెంటు హమ్మెటు గారు యాటిల్లలోని ఆహూగ్రామవాసుడగు జేదీసు అనవాని టిగికోరించిరి. రెండుభిరంగులు దొరికినవి తెలియచిచ్చినది.

సిక్ఖా

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారు.

సింలా ఆగస్టు 16:—శ్రీ రాజప్రతినిధిగారు ఆగ్నేయనెల మధ్యమున సింలాను విడుదలు. నెలలలోలోనున్న సప్తమి మెస్తరుగారి మాదబోవుచును తరవాత డేరాడూమున వెళ్లుచును. నవంబరునెలలో ఢిల్లీని చేరుచును. నవంబరు నెల కడపటి దినములలో ఢిల్లీను మహారాజాగారి మాదబోవుచును. ఆగ్నేయనెలమునాడు బెరారంగపరమ సమయమున నవటికి దనుచేయచును. లాహోరులో డెప్టి నెలలు గవన్నును గారిని దర్శించును.

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారి ముదిరమున అతిథులు.

సిమ్లా ఆగస్టు 15:—ఈ ఉదయమున విశేషముగా గాను, వీరి కార్యదర్శిగారు, మహారాజా వారాధక సింగు గారు శ్రీ రాజప్రతినిధిగారి ముదిరమున వచ్చిరి. శ్రీ రాజప్రతినిధిగారు వీరిల కలిగిసత్కారముల నొసర్తురు.

బుదిరొలు కేసుల విచారణలు.

సిమ్లా ఆగస్టు 16:—పంజాబులో వైస్రొ భాగమున 81.7-1915 వ తేదీ ఆఖరుకు 4.85 మంది విచారణకు పంపబడిరి. 785 మంది కేసులందరి. 8817 గురు విడుదల చేయబడిరి. 93 గురికను విచారణగానున్నాను. ప్రత్యేకవ్యాసు స్థానములలోను ఇతర వ్యాసుస్థానములలోను విచారణ చేయబడిన వారందరి మొత్తమున చేరుచున్నాను. వీరిలో 12 గురికి పదనేసేసి సంవత్సరములదీపాంతర వాసుము ఒకటి 12 సంవత్సరముల వరకును 9 గురికి పదనేసేపిండ్లు దీపాంతర వాసుము 52 మంది ఏడేసిపిండ్లు దీపాంతర వాసుము 202 మందికి ఏడేసి ఏండ్లువరకును 43 గురికి ఆరేసి ఏండ్లువరకును 252 మందికి ఆయిదేసి ఏండ్లువరకును ఒకటి 4½ ఏండ్లువరకును 39 మందికి నాలుగేసి ఏండ్లువరకును 7 గురికి నాలుగేసి ఏండ్లు దీపాంతర వాసుము 84 గురికి మూడేసిపిండ్లువరకును ఒకటి 2½ ఏండ్లువరకును 80 మందికి రెండేసి ఏండ్లు వరకును ఒకటి 1½ ఏండ్లువరకును 66 గురికి 1 ఏండ్లు వరకును 18 గురికి 6 నెలలువరకును విధింపబడినది.

మెలనాలోని ఆచారములు.

సిమ్లా ఆగస్టు 16:—నేడు పాదంకాలము చార్లెస్ సుంపు సభ జరిగింది సర్ ఎడ్వర్డు మెక్లీగను గారధ్యక్షుల నహించిరి. పంజాబు కమిషనులోని మెకెంటియంగు గారు మాటాసమీపమున నున్న మెలనాలోని సంచారమును గూర్చి యొక వ్యాసము చేసిరి. ఆ గ్రామములలోని కర్వులను గూర్చియు బహుళ అను వేరతారాధనను గూర్చియు అప్పుకు వక్రకర్తి పరిపాలనమునును చెప్పి డో అవటికి వెళ్లెంట ఆవాటికుండియు రమ్మచున్న సాంప్రదాయమునకు గూర్చియు వాసుస్థానములనుగూర్చియు భాషనుగూర్చియు ఆయన యుచనసించిరి. ఆ యుచనవ్యాసము సభ్యుల కానందదాయకముగ నుండెను.

శత్రువులతో వర్తకవ్యాపారము నడుపుట.

సింలా ఆగస్టు 16:—బోర్డు ఆఫ్ ట్రేడ్ వారు సరకుల ఎరుమతిచేయవారి లండకు నిధిమున ఆజ్ఞాత్మగ్యముగ ప్రకటించిరి.

వైశేషములలో వర్తకముచేయునపుడు వర్తకలేగాని, సానుగ్రి తయారుచేయు వారలేగాని ఆతిథిగ్రతనో నుండవలెను. శత్రువుల తాలూకాఎరుమతిచేయవలెననున ఆజ్ఞాని తేజువలెనని మార్చి 11 వ తేదీని దొరతనమునాడు శాసించిరి. తరువాత కేసులలోని కొన్ని వర్తకసంఘములు శత్రువులకు సామాను లండుచుచుండిరి. అయితే వైశేష్యుని. వైస్రొత్తము లోనికి తీసుకొనివచ్చుట కాటంకము కలిగినది.

భిక్ష

బ్యాంకింగ్ దొంగ నొరబడుట.

భిక్ష ఆగస్టు 16:—గన్నరాత్రి భిక్ష లండకు బ్యాంకింగ్ దొంగదొంగత్వో ఇరుపవైపు యుండు గదిలోనికి దొంగ ప్రవేశించి తాళమున పరులగొట్టెను గాన దానిలో నేమి యును కనుబడతనగాని ఆ భయని విని ఆ బంగారాలోనే నిరసిండుచున్న కార్యనిర్వాహకులగు భాషనుగారు మెల్లగా నిరి. ఆయన మెంటనే విద్యుద్దీపమును వెలిగించిరి. వెంటనే ఆ దొంగ ఆయనమిద బడి నుత్తిలో బుజుమిద కొట్టెను. అదెట్లు ప్రమాదకరమైనది గాదు. ఆ యుచనముగా వార్యాలయమున పనిచేయుచు నేయున్నాను. దొంగమాత్రము తప్పించుకొని పోయెను. పోలీసువారు పరిశోధన చేయుచున్నాను.

పంజాబు

పంజాబు ముఖ్యవ్యాయస్థానము.

పట్టిక పాగిసిక్కుట. లాహోరు ఆగస్టు 16:—నొరతనమునాటి ఆగ్నేయనెల గాడికి ఆసిద్దుంటు లీగలో రిమెంబ్రాన్సు గాడికి పని చాలా హెచ్చుటచే పంజాబు ముఖ్యవ్యాపకస్థానమునాడు పట్టిక పాగిసిక్కుటకు గారి కోరిక నియమింప నాలోచనలోనున్నది.

లాహోరు పురపాలిసెక్షన్స్ స. ఘమ్మ.

కీర్తి స. ఫరా.

లాహోరు ఆగస్టు 15 — నీళ్లు తోడు పంపులు చాలా నన్ని తేలబోవుటచే నీళ్లు తక్కువగా నుండుటవలన తోటలకు, కిర్యాగాలములకు బోవుచున్న నీటిని కొట్టుటకై మల మెంటనే యమర్చులయననియు ఇండ్లు మెంటునని నిర్మించుట కుపయోగించుట నీటిగూడ తోలకేమరులయననియు లాహోరు పురపాలిసెక్షన్స్ సంఘమునా రాజోచింపుచున్నాను.

లాహోరు ఆగస్టు 16:—వ్యాసువారి భాగంగా రమున పాదచారిని వారందరును ఆసిక్కిముగ జబ్బుపడి కొందరి కెక్కున జబ్బుచేసెనుగాని వైద్యహోయమున వ్యాధి ముగ్ధులు అని మరీ విశేషం చెప్పుచున్నాను.

లాహోరు ఆగస్టు 16:—హిందీ టెటరీ నభయొక్క ఆహ్వానసంఘమునాడు సమావేశమై రాజోవుకళ లాహోరు నందు నవంబరు 15 మొదలు 17 అంతయువరకును జరుగుటని ఆదివారమునాటి సభలో నిశ్చయించిరి.

అనుమానాద్వయగు మరణము.

లాహోరు ఆగస్టు 16:—రావి కంకెనెనద్ద అనుమాన గుడుగు విధమున నొక శ్రీ మృతినిండిన సందర్భమున నెరలిని పోలీసువారు పట్టుకొనలేక.

పంజాబు దొరతనమువారు.

సిమ్లా ఆగస్టు 16:—పంజాబు దొరతనమునాటి కేరీలు 18-10-15 వ సిమ్లాలో మూసీతయచును వీరు లాహోరు కెక్కును వెళ్లెడియు నిర్ధారణగా తేలలేదు.

పిస్తోలు పేల్పుట.

లాహోరు ఆగస్టు 17:—గన్న అనరెరి మేజిస్ట్రేటు కొద్దిగా ఒక కేసు విచారణ జరుగుచుండ కరండాలో ఒక పిస్తోలు పేల్పుబడినది. ఇందున కొంత ఆరాటము కలిగెను. ఈ కేసులో సాక్షియొక ఒకనెనద్ద పిస్తోలుకుండెను. అని ఎట్లనో తెలెను. పిస్తోలు దారుడు గాయములు తగిలెను. ఇతని పోదరునకుగాడ గాయములతగిలెను. పిస్తోలు దారు తన సోదరుని తరఫు సాక్షి. వీరువురు వైద్యులగు గొ. పోబడిరి. పోలీసువారు విచారణలు ప్రారంభించిరి.

సంయుక్తవర్తకాలు

గొ. పండిత బిషా నారాయణదాస్ గారు. ఆహవాదు ఆగస్టు 16:—కలకత్తాలో జరిగిన దేశీయ మహాసభ కధ్యక్షులకు నుండిన గొ. పండిత బిషా నారాయణదాస్ గారు ఆత్మోరాని భాయిలాగా వచ్చారు. గత శివారమునాడు ౨౦ తేదీ మెట్టకో గారు వారిని దర్శించిరి.

సంయుక్తవర్తకాల ప్రతి పంతులు.

లక్నో ఆగస్టు 16:—నిరుకు 1,69,910 యకరముల లోని ప్రతిదేలు చేయుచునది. ఈ సంవత్సరము ౧,౦౦,౦౦౦ యకరములలోమాత్రమే ప్రతి సాగుచేయుచునది ఉన్నదెట్లు. ల యకరములు నిరుటికన్న రి ఏను తక్కువ.

అన్ని నైనికల కుటుంబములకు విరాళము

లక్నో ఆగస్టు ౧౬:—ఒక ప్రదర్శనమువలన కుటుంబు నచ్చింది. యధ్యులలో ననిపోయిన ఆంగ్లనైనికల కుటుంబములకు సహాయముచేయు నిమిత్త మా సామ్యు జానములు పత్రికా సహాయమున కంపబడినది.

ప్రతివ్యవసాయము తగ్గుట.

లక్నో ఆగస్టు ౧౬:—ప్రార్థించుచున్న సాగుచేయబడిన ప్రతిదేలు జానువెలఖరుకు ౧౧౭౦౧౫ యకరములు ఆక్రమించెను. గతసంవత్సరము 3౬౩౬౫౦ యకరములు నాటికి ౬౦ యకరములు తగ్గెను. జూలై నెల ప్రారంభమున అప్పుకు డూ జల్, నెంట్లలో మూసలలో కొంతవారణచేక. కాని ప్రతిదేలుకు సమైన వానకాదు. తరువాత వైన సకాలమైన వానలేదు. ఈ పరగణాలలో నిచ్చుటనే విశేషముగ ప్రతిపండింపబడును. జూలై నెల ప్రధమభాగమున నాటబడిన ప్రతిదేలు బాగుగనే ఉన్నది. కాని, ఈసంవత్సరము ౧౬,౦౦౦౦ యకరములే సాగుచేయబడెను గతసంవత్సరము ౬౦౭౦ యకరములు తగ్గెను.

THE GREAT WAR.

German Munitions Factory Destroyed.

CRUSHING AMERICAN REPLY TO AUSTRIA.

Friction Between the Kaiser and His Chancellor.

OPERATIONS AGAINST SERBIA: AN EFFECTIVE REPLY.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN

Great Britain's Participation in the War. British Ambassador's Statement

LONDON, August 16.
PETROGRAD - Excellent effect has been produced by the publication by the British Ambassador of a statement showing the extent of the British Naval and Military participation in the War.

The Ambassador states that when Turkey declared War Russia asked Great Britain to divert a portion of the Turks from the Caucasus by a counterdemonstration at another point hence the operations in the Dardanelles.

The "Novoye Vremya" pays a tribute to the priceless services of the British fleet, including the keeping open of the port of Archangel. It glowingly praises the British creation of an enormous army and the gallantry of the British troops, and points out the danger of a premature move on the Western front.

The Recent Fighting in the Dardanelles. German Munitions Factory Destroyed

LONDON, August 16.
PARIS - An official communique regarding the recent fighting in the Dardanelles mentions that the British successfully landed in Suvla Bay. The communique also says that a French cruiser bombarded and destroyed a German munitions factory near Jaffa. Notice of the bombardment was given so that the neighbourhood might be evacuated. None of the adjoining houses was damaged.

The British Success at Hooge. German Artillery Matched.

LONDON, August 16.
Reuter's correspondent and other correspondents at the headquarters emphasise that the recent British success at Hooge was due to the superiority of the British artillery. Our men have been elated and the Germans were surprised at seeing the German artillery for the first time even matched.

Munitions.

46 Million Sterling orders to Canada.

LONDON, August 16.
OTTAWA - It is officially announced that Great Britain has placed munitions orders in Canada to the value of forty-six million sterling.

The National Register.

Work on Registration Sunday.

LONDON, August 16.
The Registration Sunday was occupied by the population of the United Kingdom in filling up the National Register forms which the army of volunteer workers delivered last week. The forms will be collected to-day. Enumerators had many difficult situations to cope with especially cases of dwellers in house boats and canal barges but their labours were considerably lightened by the goodwill with which they were everywhere received. A special form was issued to the Jews and interpreters in Yiddish who would otherwise have been very busy. Ten enumerators at Paris Court refugees camp interviewed two thousand Belgians, filled up forms and obtained the refugees' signatures in three hours. Here three enumerators met with physical violence.

The Irish Mail Disaster. Further Details.

LONDON, August 16.
The Irish Mail was full of holiday makers and was also carrying many soldiers from the Flanders. Several soldiers were among the injured. Lord Montagu has been taken to the hospital with a cut in his head and Mr. O. Spring Rice nephew of the British ambassador to the United States was injured in the spine. Arthur Lynch M. P. had a lucky escape. The field artillery ambulance rushed to the spot drawn by four horses and thus the injured were splendidly given prompt aid.

Sir A. Lawson's Death.

LONDON, August 16.
The death of Sir Charles Allen Lawson is announced. The deceased was the Editor and Part Proprietor of the "Macmillan Mail."

FRANCE.

A Paris Bulletin.

LONDON, August 16.
PARIS - The communique says that there have been intermittent cannonades at various points. The ex-

plosion of a mine at the enemy position between Burnhaspt and Amurtzwiller permitted the French Troops to make prisoners and capture two bomb throwers.

RUSSIA.

The Fighting in Dvinsk District. Persistent German Attacks Repulsed.

LONDON, August 16.
PETROGRAD - A communique says that there is no change in the Riga region, but more severe fighting in the Dvinsk district.

Persistent German attacks between the Narew and the Bug were repulsed. The Russians checked Austro-German attacks on the railways between Sedlitz and Lukow, taking 800 prisoners. Attacks on the Novogeorgievsk fortress were generally repulsed.

ITALY.

SERRAVALLE RAILWAY STATION ATTACKED.

Enemy Repulsed.

LONDON, August 16.
ROME - A communique says that the enemy's armoured trains attacked the railway station at Serravalle in the valley of Adige and the Italian positions south east of Montebelluna. The enemy were repulsed.

The Italians advanced considerably in the valley of Sixten and in Plezz and Montenero districts.

SERBIA.

Enemy Operations Against Serbia.

LONDON, August 16.
NISH - The enemy's latest move against Serbia opened with a bombardment of Belgrade with heavy Howitzers. Thereupon the Serbians in order to compel the enemy to desist cannonaded Semlin and Pancevo especially aiming at the quarter where the Austrian and German reserves were. The communique says that our bombardment was very effective thick smoke rising from fires. Pancevo was seized with panic. The enemy's bombardment promptly ceased having inflicted no casualties.

NORWAY.

Neutrals and the War.

Norway's Protest

LONDON, August 16.
Norway has protested to Germany against the torpedoing of the Auxiliary cruiser "India" in Norwegian territorial waters.

GERMANY.

General Von Bissing.

LONDON, August 16.
AMSTERDAM - According to information from a good source the relations between the Kaiser and Doctor Von Bethmann Hollweg, Imperial Chancellor, are less cordial than formerly. It is said that the resignation of Dr. Hollweg is imminent and that his successor will be General Von Bissing Ex-Governor of Belgium.

Some circles in Berlin regard General Bissing as the strong man with an iron hand who will be of inestimable value to Germany when peace negotiations are opened.

The Future of Poland.

LONDON, August 16.
The "Frankfurter Zeitung," criticising the manifestoes of the Austrian-Polish organisations regarding the future of Poland, says - It must be recognised at Cracow and Vienna, that the settlement of Poland will be decided in accordance with the defensive requirements of Germany, and Austria. Poles must not forget that it was the German army which liberated Poland.

UNITED STATES.

Germany and the Sale of Munitions.

Crushing Reply to Austrian Note.

WASHINGTON, August 16.
The crushing reply of the United States to the Austrian Note regarding munitions emphasises that Germany and Austria, furnished Great Britain with munitions during the Boer War, when, in the words of the reply, "despite the commercial isolation of one belligerent, Germany sold to Great Britain hundreds of thousands of kilos of explosives, gunpowder, cartridges, shot and weapons, and Austria also similarly sold munitions in smaller quantities." The United States sends

TELEGRAMS.

a table of these sales by Germany and Austria. The reply concludes - "If Germany and Austria had then refused to sell arms to Great Britain, on the ground that to do so would violate the spirit of strict neutrality, the Austrian Government might with greater consistency and force urge their present contention."

The Recent Disasters. American Press Comments

LONDON, August 15.
Reuter's New York Correspondent says that the papers are commenting on the almost daily accidents befalling firms and persons working for the Allies. A bomb exploded under the bed of a man who filled large saddlery contract. A train carrying explosives in New York left the rails. A fire occurred on the battleship "Oklahoma" and an explosion at the Westinghouse Shrapnel Works.

The "Evening Post" New York, points out that the arguments used to justify the "Lusitania" massacre are equally applicable to the murder of munition workers and the disablement of the American warships.

INDIAN TELEGRAMS.

(NEWS BUREAU.)

SIMLA.

JODHPUR MAHARAJAH.

Returns from the Front.

JODHPUR, August 15.
A few days ago H. H. the Maharaja returned here from the war in France. It was a day that will long remain memorable in the annals of Marwar. Arrangements had been made for the State entry but H. H. the Maharaja, who had a personal experience of the hardship of the battlefield and in whose near memories of the dying and wounded and sufferings of the rest had not yet grown dim, did not think it proper to celebrate his return. The public were greatly disappointed but His Highness fixed two hours daily to afford them opportunity for the "Darshan." The Maharaja's return has, it seems, been hastened because he is shortly to be invested with the ruling powers, or he would have still remained at the front to work with his aged grand uncle, Sir Pertab Singh to see the fight to a finish.

Trading with the Enemy.

Board Of Trade's Strict Warning.

SIMLA, August 16.
The attention of all manufacturers and traders engaged in the export business is drawn to the following notice issued by the Board of Trade warning to exporters.

The Board of Trade direct the particular attention of all manufacturers and traders concerned in export trade to the need for scrupulous care in the transaction of their business abroad. The Government's reprisals policy formally announced by the order in the Council of March 11th 1915 is directed to suppress all enemy trade whether import or export. The main difficulty in making this policy thoroughly effective arises from the fact that some traders in some neutral countries are making themselves agents for the supply of goods to enemy countries. British firms engaged in foreign trade therefore must have regard to these circumstances and survey with great caution every opening for business which is offered them by neutral importers or exporters. Special care should be taken in opening new accounts in neutral countries and in relation to any orders or enquiries of an abnormal character. In any case of doubt as to the "bonafides" of particular consignees business should be suspended pending reference to the Board of Trade. It is inadvisable that any new accounts should be opened by any British trader in neutral countries during the war without the fullest enquiries as to the character of the business proposed to him. The Board feel sure that they can rely upon the cordial co-operation of all firms engaged in foreign business to secure the successful working of the reprisals policy. It must be added that the proclamations relating to trading with the enemy cover trading with enemy through neutral agents and that carelessness in transacting neutral business may involve a trader in the severe penalties attaching to trading with the enemy.

Travels in Melena.

Interesting Language And Customs.

SIMLA, August 16.
A meeting of the Historic Society was held this evening when Mr. Mackenzie Young of the Punjab Commission read an interesting paper relating to his travels in Melena a place near Kulu and described the ritualistic ceremony of the villages, the worship of the God Jamlu and their traditions about Emperor Akbar who is said to have visited the place once in his reign. He also explained the social customs prevalent amongst the villages of the place and the peculiar characteristics of their language. It was enjoyed by all present there Sir Edward Maclagan was in the chair. With a vote of thanks to the lecturer the meeting dispersed.

The Viceroy's Future Movements.

SIMLA, August 16.
His Excellency the Viceroy will leave Simla in the middle of October, pay a visit to His Honour Sir James Meston at Naini Tal, thence go to Dehra Dun and will be at Delhi early in November. His Excellency's other engagements include a visit to the Maharajah of Bikaner in the latter part of November, the opening of the Upper Jhelum Canal and a visit to His Honour the Lieutenant-Governor at Lahore.

TELEGRAMS.

**The Nizam's Visit.
Dinners.**

SIMLA, August 17.
H H the Nizam's visit to Simla by the end of this month will be informal. His Excellency the Viceroy will give a dinner in his honour. The Hon'ble Sir Ali Imam will also entertain him at dinner on the 26th August.

Technical Scholars.

SIMLA, August 17.
The Government of India have made all arrangements for training technical scholars who have been selected to proceed to England. The majority of them will sail from Bombay by S. S. "Mooltan" about the 5th of September.

Guests of the Viceroy.

SIMLA, August 16.
His Highness the Maharaja of Bikaner, Sir Mark Sykes and Maharajah Narayan Singh, Private Secretary to His Highness the Maharaja of Bikaner, arrived at the Viceregal Lodge to-day as the guests of His Excellency the Viceroy.

**Trial of Dacoity Cases.
Results Published.**

SIMLA, August 16.
The following are the results of the trials of dacoity cases which occurred during the recent disturbances in the south-west Punjab obtained up to and including the week ending the 31st July 1915. Of 4185 persons sent for trial 785 have been convicted and 3397 acquitted or discharged, while the remainder 93 are under trial. These figures include those tried both by the Special Tribunal and by the courts of Magistrates and under the frontier crimes regulations in Biala Pahal of the Muzaffargarh district. The sentences inflicted in cases of conviction were as follows:

12 to 10 years transportation, 1 to 12 years rigorous imprisonment, 9 to 10 years transportation, 52 to 7 years transportation, 202 to 7 years rigorous imprisonment; 43 to 6 years rigorous imprisonment, 252 to 5 years rigorous imprisonment, 1 to 4½ years rigorous imprisonment, 39 to 4 years rigorous, 7 to 4 years transportation, 84 to 3 years rigorous imprisonment, 1 to 2½ years rigorous imprisonment, 50 to 2 years rigorous imprisonment, 1 to 1½ years rigorous imprisonment, 5 to 1 years rigorous imprisonment, and, 18 to 6 months' more or less.

Weather Report.

SIMLA, August 16.
The All-India weather report indicates that the improvement in the monsoon conditions has been maintained and rainfall is reported to-day from the plains of the United Provinces. There is a slight depression over the head of the Bay. A few falls so occurred in Bengal, Orissa and Southeast Madras. The principal amounts are Jessore, Gorakhpur and Salem 2 inches each, Burdwan 1½, Lucknow and Bahraich 1 each and Dehradun 3.
An increase of rainfall on the West Coast of the Peninsula and a possible extension into the central parts of the country, the Punjab and Kashmir is forecasted.

DELHI.**Thief in a Bank.****European Manager Hurt**

DELHI, August 16.
Last night a thief entered the Delhi and London Bank premises and got inside the room in which the Treasurers safe was kept. He was able to break open the lock but found the safe empty, all cash being kept in the large safe with a double lock. The noise woke up Mr. Thompson the Manager of the Bank who lives in the premises. He immediately switched on the electric light. A man then ran towards him and as he tried to stop the thief struck him a blow with a pickaxe on his shoulder. The injury is not serious. Mr. Thompson is attending to his work as usual. The thief, however, was able to make his escape. The police are vigorously investigating the matter.

CALCUTTA.**The Trade of India
Some Figures.**

CALCUTTA, August 17.
An official account published to-day shows that the total inland trade of India (both rail and river borne) during 1913-14 as regards quantity amounted to 67,502,000 tons as compared with 68,796,000 tons in 1912-13 and 64,027,000 tons on the average of the previous three years. The inland trade of British Provinces (excluding that of seaports) was 60.82 per cent, and that of the seaports 33.27 per cent. The rail and river borne trade of Calcutta was by far the largest and represented 18.4 per cent of the total inland trade of British India or nearly three times that of the Bombay port, the imports alone accounting for 14.47 per cent of the total inland trade registered. Bengal (excluding Calcutta) follows with a trade of 10,247,000 tons or 15.18 per cent of the total trade. The total trade of Bengal (including Calcutta) amounted to 33.38 per cent. The trade of the Bombay port was 7.01 per cent and that of the Bombay Presidency (excluding the port) 5.46 per cent. The total inland trade of Bombay Presidency (including Bombay Port) amount to 12.47 per cent or a little above one-third of the trade of Bengal with Calcutta. The large excess of export over imports of Behar and Orissa is due to heavy despatches of coal and coke which amount to over 80 per cent of the total exports from the provinces.

**Employment for Ex-Sepoys.
A Scheme Suggested.**

CALCUTTA, August 17.
It is notified by the Bengal Government that in order to afford greater facilities to persons who desire to employ ex-sepoys for the protection of their property, all

TELEGRAMS.

District Magistrates have been instructed to distribute copies of the notice to persons who may have occasion to employ armed retainers and to advise them to submit their applications for men through the District Officer. On receipt of such application, the District Magistrate will forward them to the Military Officers concerned and will conduct the necessary correspondence with the military on behalf of the applicants.

A Suit Against a Municipal Chairman

CALCUTTA, August 16.
At the High Court to-day before Justice Imam, an application was made on behalf of Mr. N. Sircar, Barrister of the Calcutta High Court, in a suit brought by him against Mr. Rankin, Chairman of the Darjeeling Municipality, for declaring the house called "Step aside" Sircar's property, unfit for human habitation. The suit was for setting aside that order. The Plaintiff's application was to fix the date of hearing and for permission to occupy the house pending the hearing of the suit. The Court intimated that the suit would be heard after the long vacation and that he could occupy the house at his own risk.

**5th Presidency Magistrate's Services.
Not Wanted.**

CALCUTTA, August 16.
It has been decided by the Bengal Government not to continue the temporary appointment of the fifth Presidency Magistrate of Calcutta, the present incumbent's term expiring on the 16th September.

Robbing a Postal Overseer.

CALCUTTA, August 16.
Highway robbery is reported from Hooghly in which a Postal Overseer carrying Rs. 2000 Government money was waylaid and robbed. The Police have recovered the bag containing money from a garden in Garden Trunk Road. Several arrests have been made.

Garden Reach Dacoity Case.

CALCUTTA, August 16.
The Garden Reach Taxicab dacoity case to-day was resumed before the Deputy Magistrate of Alipore. Mr. Lowman, Deputy Commissioner C. I. D., was examined with regard to the search of the house in Calcutta. He spoke to the discovery of a pistol on one of the accused during the search. The Crown closed the case; and the accused being examined by the court pleaded not guilty and refused to make any statement in this court. The case was adjourned for argument.

**Dr. G. C. Bose's Activities.
Organisation of Lectures.**

CALCUTTA, August 16.
Dr. J. C. Bose, President of the Rammohan Library has organised with the help of the Committee a scheme for extending the educational function of the Institution. In the next autumn there will be four Saturday evening lectures every month illustrated by experiments on lantern demonstrations. The scenes will consist of (1) lectures on science, (2) lectures on literature, travel and history, (3) lectures on philosophical, economical and sociological subjects, and (4) popular lectures and entertainments for working men. The full programme for the next term will be published shortly. Dr. J. C. Bose himself has undertaken to give a lecture "On the History of a Discovery" early in November. An important series of lectures and conferences on industrial developments being organised and important addresses are expected from gentlemen who have made the subject their special study either in India or in foreign countries.

**The All-India Congress Committee's Meeting.
Opposition in Bengal.**

CALCUTTA, August 16.
The decision of the General Secretary of the Indian National Congress to convene a meeting of the All-India Congress Committee at Bombay in October next has worked considerable opposition in Bengal. It has always been the practice to hold its meetings except that held during the time of the Congress session, at Allahabad a central place. The departure from a well-established precedent is considered to be unwarranted and highly inexpedient.

Sir Lawrence Jenkins Indisposed.

CALCUTTA, August 16.
Sir Lawrence Jenkins, Chief Justice of Bengal, who is suffering from an attack of fever, was unable to attend the Court to-day.

UNITED PROVINCES.**Hon. Pandit B. N. Dhar.**

ALLAHABAD, August 16.
The Honourable Pandit Bishen Narayan Dhar, ex-President of the Calcutta Congress is lying ill at Almora. He was visited by Sir James Meston on Saturday last.

U. P. Cotton Crops.

LUCKNOW, August 16.
The first forecast of the United Provinces cotton crop states that on the date at present available it is estimated that the lands under cultivation are 1,050,000 acres compared with 1,699,000 estimated this time last year, showing a decrease of about 6½ lakhs of acres or 38 per cent.

"John Bull" Relief Fund.

LUCKNOW, August 16.
As a result of a concert at the Railway Institute, Rs. 600 will be remitted to the Editor of "John Bull" for relief of the widows and orphans of the British soldiers killed in action.

TELEGRAMS.

Decrease of Area Under Cotton Cultivation.

LUCKNOW, August 17.
According to the returns received from the Irrigation Department the total area of early sown cotton up to the end of June amounted to 117,015 acres as compared with 363,638 on the previous year or a falling off of 68 percent. Though some rain fell in the first week of July in Upper and Central Provinces which are the principal cotton growing tracts of the provinces it was in most places insufficient for sowings and the monsoon did not set in properly. Cotton crop sown in the early part of July has germinated satisfactorily but on such data as are at present available it is estimated at 10,50,000 acres as compared with 16,99,000 acres in the last year, showing a decrease of about 6½ lakhs of acres or 38 per cent.

PUNJAB.**Punjab Chief Court.**

LAHORE, August 16.
A proposal is now under consideration for the appointment of Public Prosecutor for the Punjab Chief Court as the work of the Government Advocate and the Assistant Legal Remembrancer is too much for them now.

Lahore Municipal Committee.

LAHORE, August 16.
The Lahore Municipal Committee is now considering the question of the supply of water to gardens, factories and for burning purposes be metted forthwith owing to the great shortage of water due to the grossly inadequate pumping plant.

The Whole Bar Taken Ill.

LAHORE, August 16.
A Chakwal correspondent states that nearly the whole of the local Bar was suddenly taken ill after partaking of milk in the Bar Library. Some cases appeared serious but yielded to medical skill.

Hindi Literary Conference.

LAHORE, August 14.
At a meeting of the Reception Committee of the Hindi Literary Conference held on Sunday evening it was decided that the next conference would be held in Lahore from the 10th to the 17th November.

**The Punjab Government.
Change Of Headquarters**

SIMLA, August 16.
No date has yet been definitely fixed for the move of the Punjab Government offices from Simla to Lahore, but it is understood that they will close here about the 13th October next.

A Revolver Incident.

LAHORE, August 17.
Some excitement is created in the Honorary Magistrate's Court yesterday afternoon by a revolver being fired in the veranda during the hearing of a case. It appears that a witness in the case carried a revolver which somehow or other was discharged inflicting wounds on the owner of the revolver and also on the brother of the complainant for whom the revolver owner was the witness. Both the men were removed to hospital and the police opened an investigation.

BOMBAY.**War Settlement and Colonies.****Indifference Towards India.****Bombay Chronicle's Observations.**

BOMBAY, August 16.
The 'Bombay Chronicle' in an article discussing Mr. Bonar Law's statement that the Dominions are to be taken into the confidence of His Majesty's government with regard to matters which might arise at the end of the war in the settlement of peace says: "In view of the beginning that has a ready been made in the new relations of intimate confidence and consultation with the Dominions it is but natural that India should not only expect a measure of confidence to be extended to her but that she should be anxious to know why responsible ministers are loth to assure her equally with the Dominions that her aspirations will not be ignored. One would prefer to leave the public discussion of these matters on one side at the present moment and there is every desire to avoid controversy and embarrassment to the Government but what is to be done when we find the Minister in charge of the interests of the Colonies going out of his way amidst the praedits of the public to announce the new rights and privileges to be enjoyed by the Dominions as a direct response to their services and loyal devotion to the mother country in the war while the Minister for India is silent as to the part which is to be allowed to India to play. In the face of the loquacity of Mr. Bonar Law the silence of Mr. Chamberlain is likely to be given a sinister interpretation in this country. It is incumbent upon the Secretary of State to announce whether India is to be consulted or not even if he is not prepared to tell us in what form she will be represented in the Imperial Council Chamber."

The Sale of Aniline Dyes.**Unthinkable Prices.**

BOMBAY, August 17.
The last lot of aniline dye stuff set apart for auction sale was disposed of last evening. The whole sale is estimated to have realised about 18 lakhs. Fanned or bottled dye stuffs were divided to ten pounds and so brisk were the bids from the buyers that what was formerly sold at about ten annas a pound rose to Rs. 19.

సింహ ఆంధ్ర 17: -- ఇంకొకరు వెళ్లదలచిన పారి
భాషిక విద్యార్థులకు ఆభ్యాసము చేయించుటకు ఇండి
యా దొరకమువారిని ఏర్పాటులను చేశెరి. ఆవిద్యార్థుల
చాలనందీ 5-9-15 ప్రాంతమున బొంబాయినందీ బయలు
దేరు మూలననాకలూ వెళ్లెదరు.

ప్రకాశదర్శన అద్దము

మీకు భారతభవిష్యత్తు మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. ప్రకాశదర్శనము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు సమ్యక్ముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను తెలిసికొనగలరు. దూర దేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరీక్షాఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా అద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

ఇద్ద చక్కని సీత అద్దము 8 0 0
సీత అద్దము 6 9 0
సామాన్య అద్దము 2 9 0
ఈ త్రుడులు ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయలేదు.
అనాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,
కరంపాట్. ఆనందపూర్వముగా, కైరాజిల్లా
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand. Kaira District.

ఇనాం! ఇండియాను హిమ. ఇనాం!
ఈపుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క చిహ్నములను అనేక కాన్ట్రములలోనుండి గ్రహించి లోక జ్ఞేయమునగోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అవశ్యముగా జగవలయును. ఈపుస్తకమును వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు. మీచిరునామా పంపుడు. వైద్యశాస్త్ర మునీకంకర్ గోవింద్, ఆలంకరిగూ బొంబాయి, 151 గ్రాడ్వీ, 96 హంటుకోడు, మదరాసు.

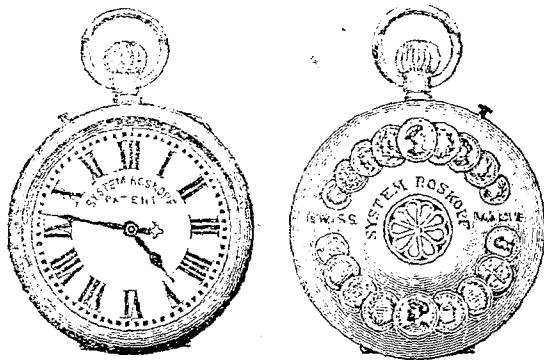
సంగీత వీరసేన విజయము.

ఇది సవరణభరితమై, శృంగార, శోక, రసప్రధానముగ నాటకముల చక్కని వాటకము. ఇది పండిత పాదుల కల్పరతుని విశదముగనటుల సులభతైలిం వ్రాయబడినది.

కలయువా రీదిగుర ఆదేశములకు వ్రాసి తెప్పించుకొన రమ్మను. పి. పి. ఖర్చులు కొనువారే భరించవలయును. 12 పుస్తకములు ఒకే దఫాను కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమతిగా నియ్యబడును.

దీని వెల రూ. 0.8-0
ఆకుల పాపారావునాయుడు,
కల్చిపర్ రాజుపూడి.
Or
పిల్లారి శైలి లక్ష్మీపతి రావునాయుడు,
జనార్దనురెంటు, కాకినాడ.

పదునెనిమిది మెడలుతీసిన రాస్కాపు గడియారం.
దీనికి 7 సం. పుత్తరవాడపత్రము యివ్వబడును.

ముందు! వెనుక.
ఈగడియారముయొక్క వెనుకప్రక్క 18 మెడలున్నవేసి యుండును. దీనిని తేనుకొని పరుగెత్తినను ధుమికెను నుట్టుపు సచారి చేసినను నిలువకుండా వడుచును. వేలకొలది విక్రమము అవుతున్నది. మొరటుపచేయువారికి కూడ నిండా పురయోగ మైనది. దీని వెల గొలుసుతో చేరి రూ. 2-8-0
విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సౌకారుపేట మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక - దిన పత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రూ. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసమునకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్ర పత్రిక - వార పత్రిక

12 మాసములకు	...	రూ. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము.
చెన్నై పురి.

వరకాభివృద్ధికి నూతనమార్గము

మీకు వ్యాపారము చేయు వస్తువులును, మీచే తయారుచేయబడిన సవిన రకపు సామాను లును, నిర్మింపబడిన నూతన యంత్రములును, ఆంధ్ర-గోకమన కెరింగింపవలె నన్నను, ఆంధ్ర గృహములందు వాడుకలోనికిం దేవలెనన్నను. మీరుచేయు ప్రయత్నముల దోడ్పడుటకు ఆంధ్ర పత్రిక సర్వసిద్ధముగా నున్నది.

ఒక్క రోజునకు మాత్రమే.
ప్రకటన వ్యయము.
ఇంగ్లీషుభాషి పైపులో అచ్చుచేయించిన విషయమునకు కాలములోని ఒక్కొక్క పంజీకి రూ. 0.3-0 చొప్పునను, బ్లాకులు వగైరాలకు అంగుళము 1కి రూ. 1-0-0 చొప్పునను తీసికొనబడును. పెద్దపెద్ద ప్రకటనలు దీర్ఘ కాలము ప్రకటించ దలచినవారు మా ప్రత్యేకపు ప్రకటన వ్యయముల పట్టిక కొరకు వ్రాసిన బంపబడును.
ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

కలరా మాత్రలు

కలరా ప్లేవగులేనే. ఒకవిధమైన అంటుజ్వరము. ఇది గాలియందు నీటియందు షరమానువునైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు శరీరములో జీరి రక్తమును వెనుపును. ఈకలరా మాత్రలు లోపల ఇమిడి వెంటనే విష పురుగుల జంప్రచారంబించి, వాంతిభేరుల తగ్గించి, మూత్రము వెడలించి నాశికిప్పుడు కలుగ జేయును. వెల 0-6-0
దంత మార్గము
డబ్బీ 1-3 వెల రూ. 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

ఈ దంతమాగము నో పండునోముటల లవచిగుళ్ళుగట్టిపడును. చిగళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించుకుండును. నోటు పుష్కంధము తల యుండును. పండ్ల ముత్యములవలె తెల్ల గానుండును.
సర్వసామాన్యము గ వాడుటకు దగి యున్నది.

సుఖభోగి మాత్రలు.
20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 1-0-0.
కొనుట సహజమేహములకు ఈమాత్రలు బాగుగపడియున్నవి. దీనిని తినుచు పుండుపడినవోట తెలమును రాయవలయును. ఇంకొకకుత్తికి మేనాకారక జాడ్యములకుకూడ ఉపయోగించును.
అమృతాంజనము డిహ్, ఫోర్టు, హిందెయి.
అమృతాంజనము డిహ్, హిందెయి, ఆంకే మదరాసు.

33 విధముల బహుమతులతో 15 అంశములుగల డబ్బీ 1 కి రూ. 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0-3-0

తాంబూలమాత్రలు 22, కొండచిరుకలు 6, కార్ నేపర్ బ్రూచి 1, పురుగుడొడ్డి 1, అత్తరుబిల్లే 1, వెనక 36 బహుమతులు త్వరపడుడు! కొన్నివతులే గలవు! మంచిసమయము!

బెరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0.10-0.
ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ తెలియజేయుటకు సులభతైలిం చేయబడి యున్నది. మా ప్రకటన వలనే భేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రపత్రికల ప్రతినిధులూపముగ ముద్రించిన పుస్తకమిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచము గానుమని లోకమునకు యూర్పు యుద్ధముని వికయించు అర్హులంధముకాదు. "విజయ గా విభోపాఖండ మున" జర్మని మొదలగు వారికి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకావ్యములను అందరు చక్కగా నెరుంగుటకు జర్మని యుత్పత్తి మొదలిప్పటికగు జరిగినవిషయములను దున్నవి. విభోపాఖండము జరుగుటకు పరియైన కారణము తెనుంగువారు ఈ మొదటి భాగమునందు వెలుపబడిన యా ప్రకరణముల శ్రద్ధతో వివరించెను. జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా హంగేరీల నిర్మాణము గతకాలమున విభోపాఖండమున గలిగిన మార్పులు. జర్మని యే. కాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీ యొకమత్తమందిన వింత ఆస్తి) మా విశాసిత్యముగా మానుదాయి. జర్మని యే. కాధిపత్యము ఈ చుట్టవలకును ఆఫ్రికావిభాగమును, రాజునయదము. బ్రిటిష్ జర్మనియుదేశీయ సోహాగతీయ బొల్షెవిక్ బిల్డింగుముల ఫలితములు విభోపా ధాన్యభాముల యుద్ధప్రతున్నములు ఆస్ట్రీయా యురూపా చంపబడిన వెనుక సాన్యభాముల యుద్ధప్రతున్నములు సాన్యభాములొంభించిన మహా యుద్ధనిర్మాణములు గలవు. బెరోపా చరిత్రము వింతవిపులుగా వివరకారణ సహితముగా నెరచును వివరించు వ్రాయలేదని నొక్క వెప్పులయు. పుస్తకమును దీనికి చదివినవారి కి విషయముల సత్యావస్థయు తెలియును. ఇందుగా 30 పేజీలతో చిత్రపటములును, 6 భూగోళపటములును, 120 పుటల విషయము నున్నది. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమునబంపబడును. వెంట వెంటనే తతిమాగములు వెలువరుచుండును. ఇందుగా ఆర్డు పేపరున ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలుగలవు. ఇవ్వబడును. అరునానూ -- సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం 137, మద్రాసు. ఇ.

